

สำนักงาน ป.ป.ช.

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด

เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒

(กฎหมาย “ฮั้ว”)

กฎหมาย “ฮั่ว” มีเจตนารมณ์อย่างไร

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วย “การจัดการสินค้าและบริการของหน่วยงานของรัฐ โดยใช้เงินของแผ่นดิน รวมทั้งการที่รัฐให้ สิทธิ ในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างโดยการให้สัมปทาน อนุญาต หรือกรณีอื่นใดในสถานะเดียวกัน ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะอันเป็นกิจการของรัฐ ด้วย วิธีการเสนอราคา เพื่อให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม โดยจะต้อง มีการแข่งขันกันอย่างเสรี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ”

กฎหมาย “จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ” มีเจตนารมณ์อย่างไร

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วย “การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อ
สาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มี
การแข่งขันอย่างเป็นธรรม คำนึงถึง วัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็น
สำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการ
ดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อ
จัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไป ตามหลัก
ธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการ
ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ”

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และควรรทราบ

๑. พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙
๒. พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙
๓. พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐
๔. ระเบียบ คตง. ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔
๕. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖
๖. ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๕๔
๗. การเปิดเผยราคากลาง
๘. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ระบบ e-GP

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และควรรทราบ (ต่อ)

๙. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ , ๑๕๒, ๑๕๗, ๑๖๑ และ ๑๖๒
(๑) (๔)

๑๐. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๑. ระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ

-ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕

-ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทาง

อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙

-ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕

๑๒. พ.ร.บ.ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ...ฯลฯ

พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

» กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓)ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

อาศัยอำนาจตามความใน (๒) ของบทนิยาม "คำสั่งทางปกครอง" ในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ เป็นคำสั่งทางปกครอง

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาหรือให้สิทธิประโยชน์ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสั่งรับหรือไม่รับคำเสนอขาย รับจ้าง แลกเปลี่ยน ให้เช่า ซื้อ เช่า หรือ

ให้สิทธิประโยชน์

(๒) การอนุมัติสั่งซื้อ จ้าง แลกเปลี่ยน เช่า ขาย ให้เช่า หรือให้สิทธิประโยชน์

(๓) การสั่งยกเลิกกระบวนการพิจารณาคำเสนอหรือการดำเนินการอื่นใด

ในลักษณะเดียวกัน

(๔) การสั่งให้เป็นผู้ทำงาน

๒. การให้หรือไม่ให้ทุนการศึกษา

พ.ร.บ.ว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กรณีที่เกิดละเมิดขึ้นแก่เอกชน

- » เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการไปตามหน้าที่แล้วเกิดละเมิดขึ้นแก่เอกชน หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่ เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในผลแห่งละเมิดนั้น
- » ถ้าการละเมิดนั้นไม่ได้เกิดจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายจะต้องฟ้องตัวเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด จะฟ้องร้องหน่วยงานไม่ได้

พ.ร.บ.ว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

» กรณีที่เกิดละเมิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐ

- การละเมิดนั้นไม่ได้เกิดจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องบังคับไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ถ้าเกิดจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

» - พิจารณาตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรณีกระทำละเมิดต่อเอกชน

» - เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ก็ต่อเมื่อได้กระทำไปโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

วิธีการจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้อง : ราคาแพง

สัดส่วนความรับผิด

๖๐: ๒๐ : ๑๐ :๑๐

คกก.พิจารณาผล : (ผ่าน) ฝ่ายพัสดุ : ผบ.ผู้ผ่านงาน : ผู้อนุมัติ

สัดส่วนความรับผิด : ไม่ผ่านฝ่ายพัสดุ

๖๐: ๒๐ : ๒๐

คกก.พิจารณาผล : ผบ.ผู้ผ่านงาน : ผู้อนุมัติ

สัดส่วนความรับผิด : ไม่ผ่านฝ่ายพัสดุ และ ผบ.ผู้ผ่านงาน

๖๐: ๔๐

คกก.พิจารณาผล : : ผู้อนุมัติ

สัดส่วนความรับผิดชอบ : ไม่คัดเลือกต่ำสุด ที่ถูกต้องตามเงื่อนไข

๖๐:๑๕:๑๕:๑๐

คกก.เปิดซองสอบราคา : ฝ่ายพัสดุ : ผบ.ผู้ผ่านงาน : ผู้อนุมัติ

๖๐:๑๕:๑๕:๑๐

คกก.พิจารณาผลการประกวดราคา : ฝ่ายพัสดุ : ผบ.ผู้ผ่านงาน : ผู้อนุมัติ

๖๐ : ๔๐

คกก.พิจารณาผลการประกวดราคา : ผู้อนุมัติ

กรณีที่ จนท.ฝ่ายพัสดุ ผู้ผ่านงานทั้งข้างแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจ
สั่งอนุมัติ จนท.ฝ่ายพัสดุ ผู้ผ่านงานไม่ต้องรับผิดชอบ

พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

แนวคิดเดิม ...

“ปกปิดเป็นหลัก เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น”

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

แนวคิดปัจจุบัน ...

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

» หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ

แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

ประกาศสอบราคา

ประกาศประกวดราคา

ผลการพิจารณาการจัดซื้อ จัดจ้าง

✓ สรุปผลเป็นรายเดือนทุกเดือน
รายละเอียด

➤ งานที่จัดซื้อจัดจ้าง

➤ วงเงินงบประมาณ /ราคากลาง

➤ วิธีซื้อหรือจ้าง

➤ รายชื่อผู้เสนอราคาและราคาที่เสนอ

➤ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและราคา

➤ เหตุผลที่คัดเลือก

ระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยการงบประมาณและการคลัง

โทษชั้นที่ ๑

- มีหน้าที่ปิดประกาศ จัดส่งเอกสาร
- ละเลยไม่ปิดปิดประกาศหรือจัดส่งหรือเผยแพร่
- ปรับไม่เกินเงินเดือน ๑ เดือน

โทษชั้นที่ ๒

- มีหน้าที่เบิกจ่ายพัสดุ จัดทำบัญชี
- ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง
- ปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ ๒ เดือน ถึง ๔ เดือน

ระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยการงบประมาณและการคลัง

โทษชั้นที่ ๓

- มีหน้าที่พิจารณาผลปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข โดยรู้หรือควรจะรู้เกิดความเสียหาย
- ปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ ๕ เดือน ถึง ๘ เดือน

โทษชั้นที่ ๔

- มีหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติโดยมิชอบ แบ่งแยกวงเงินจัดซื้อ จัดจ้าง
- ปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ ๙ เดือน ถึง ๑๒ เดือน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖

หมวด ๔ การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิง ภารกิจของรัฐ

มาตรา ๒๓ ในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเปิดเผยและ
เที่ยงธรรม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพ
วัสดุประสงค์ ที่จะใช้ ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบ
กัน

ในกรณีที่วัสดุประสงค์ในการใช้เป็นเหตุให้ต้องคำนึงถึงคุณภาพ และการดูแล
รักษาเป็นสำคัญ ให้สามารถกระทำได้โดย**ไม่ต้องถือราคาต่ำสุด**ในการเสนอซื้อหรือจ้าง
เสมอไป

ให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแล ระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุปรับปรุงระเบียบที่
เกี่ยวข้องเพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ระบบ e-GP

มติครม.

ลว.๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖และ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ (สำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ต่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๒๙
ลว. ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖) กำหนดให้

ก่อนซื้อหรือจ้างทุกวิธี

ต้องจัดหาราคากลางของสิ่งของที่จะซื้อ
หรืองานที่จะจ้าง

เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาราคาของ
ผู้เข้าเสนอราคาและเปิดเผยไว้ใน
เว็บไซต์ของหน่วยงาน และศูนย์ข้อมูล
จัดซื้อจัดจ้าง ของกรมบัญชีกลางที่

www.gprocurement.go.th

คสช.

ฉบับที่ ๑๐๔/๒๕๕๗ ลว. ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗
การจัดซื้อจัดจ้างของ อปท.ต้องโปร่งใส แข่งขันกัน ราคา
กลาง กส. ๕ ล้าน รายงาน ผวจ./นอภ. ใน ๓ วัน

กม.ป.ป.ช.

การจัดหาพัสดุที่มีวงเงินเกิน 100,000
บาท ขึ้นไป ต้องนำรายละเอียดการ
คำนวณราคากลางไปลงเว็บไซต์ด้วย

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่าย
ของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ
พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ใช้บังคับกับ
  - สัญญาที่เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุของหน่วยงานของรัฐตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือระเบียบ ข้อกำหนด กฎ หรือ
ข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงาน
  - สัญญาสัมปทาน และ
  - สัญญาให้ทุนสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐเพื่อการวิจัยหรือเพื่อ
ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
  - เดิมมูลค่าตั้งแต่ 5 แสนบาทขึ้นไป ระหว่างวันที่ 1 เม.ย. 55 – 31 มี.ค.
56 ปัจจุบันบังคับกับสัญญามูลค่าตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป

“กฎหมายฮั้ว” ใช้กับใครบ้าง มีบทลงโทษอย่างไร

- ✓ ความผิดบุคคลทั่วไป
(มาตรา ๔ – มาตรา ๙)
- ✓ ความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผดม.
(มาตรา ๑๐ – มาตรา ๑๓)

มีทั้งโทษ จำคุก และ ปรับ

“กฎหมายฮั่ว”

เป็นกฎหมายว่าด้วยเรื่องใด

- ✓ การจัดหาสินค้าและบริการ
- ✓ การที่รัฐให้สิทธิในการดำเนินกิจการ
(การสัมปทาน หรือกรณีอื่นใดในลักษณะเดียวกัน)

“กฎหมายฮั่ว” กับความหมายของคำ “นิยาม”

- ✓ การเสนอราคา X การแข่งขันราคา
- ✓ หน่วยงานของรัฐ X เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ
- ✓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง X กรรมการหรืออนุกรรมการในหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ
- X ผู้ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐ
- X เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมายความว่า

- » ข้าราชการ
- » พนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- » ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- » พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ
- » ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ต่อ)

- » เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น
- » กรรมการ ออนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ
- » บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- » นายกรัฐมนตรี
- » รัฐมนตรี
- » สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- » สมาชิกวุฒิสภา
- » ข้าราชการการเมืองอื่น เช่น
- » ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง
  - ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
  - รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
  - สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- » ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
นิตยตามพระราชบัญญัตินี้ **แตกต่างจาก**
นิตยตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ ซึ่ง
กำหนดว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่นองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช.กำหนด” และ “ผู้บริหารท้องถิ่น รอง/
ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช.กำหนด”

ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

- » หน.ส่วนราชการระดับ
กระทรวง
ทบวง
กรม
- » ปลัดกระทรวงกลาโหม
- » ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- » ผู้บัญชาการเหล่าทัพ
- » ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- » กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ
- » หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- » กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
- » ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำหรับข้าราชการ

พลเรือน

สำหรับข้าราชการทหาร

ผู้บริหารระดับสูง

- » ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- » ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
- » กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- » กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี
- » ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่า ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และหมายความรวมถึงบุคคล/คณะบุคคลที่กำกับดูแลหน่วยงานฯ

ผู้อำนวยการกอง

» ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่ง

ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่า
ขึ้นไป

» หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น

๑ ข้าราชการพลเรือน

(ก) ตำแหน่งประเภทผู้อำนวยการ

(ข) หน.ส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม

(ค) หน.ส่วนราชการประจำจังหวัด

(ง) หน.สำนักงานจังหวัด

(จ) หน.ส่วนราชการที่ประจำในต่างประเทศ..

(ฉ) นายอำเภอ

(ช) ตำแหน่งที่ ก.พ.กำหนด เช่น หน.สำนักงานรัฐมนตรี หน.หน่วยงานอื่นๆ เช่น ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์/สถานแรกรับเด็ก/สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ผอ.สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ผอ.ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ผอ. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ ผอ.ศูนย์พัฒนาสังคม ในกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(ซ) ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน/โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา/โครงการก่อสร้างในกรมชลประทาน

ผู้อำนวยการกอง (ต่อ)

» ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการระดับต้นหรือ
เทียบเท่าขึ้นไป

» หรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น

(ฉ) ผู้อำนวยการแขวงการท่องเที่ยวในกรมทางหลวง

(ญ) หัวหน้าสำนักงานที่ดิน (สาขา) ในกรมที่ดิน

(ฎ) ผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุข ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวง

๒ ตำแหน่งข้าราชการ อบจ. อบต. เทศบาลและเมือง
พัทยา

(ก) ตำแหน่งบริหารที่เป็น หน.ส่วนราชการ ที่เป็น
ผู้อำนวยการกอง

(ข) ผู้อำนวยการสำนัก

(ค) หน.หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะตั้งแต่
ระดับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(ง) ผู้อำนวยการสถานศึกษา

“กฎหมายฮั้ว”

กับความผิดของ จนท.รัฐ และ ผดม.

- ✓ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
- ✓ ให้ถือเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

มีความแตกต่างกันอย่างไร

ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือ
ร่ำรวยผิดปกติ

ทูลจิตต่อหน้าที่

- » ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่
- » ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น
- » ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

» ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาตรา ๑๔๓-๑๖๖

เช่น มาตรา ๑๖๒ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร หรือกรอกข้อความลงในเอกสาร

(๑) รับรองเป็นหลักฐานอันเป็นเท็จ

(๔) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริง..อันเป็นความเท็จ

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

» ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม มาตรา ๒๐๐-๒๐๕

เช่น ม.๒๐๑ เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ อัยการ ผู้ว่าคดี
พนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

ร่ำรวยผิดปกติ

- » มีทรัพย์สินมากผิดปกติ
- » มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ
- » มีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ
- » ได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร
  - » สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่
  - » หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

กฎหมาย “ฮั้ว” กับ “กฎหมายประกอบ”

กฎหมาย
ประกอบ

“ฮั้ว”
และ
“กฎหมายประกอบ”

กฎหมาย
ฮั้ว

- ทุจริตต่อหน้าที่
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
- ร่ำรวยผิดปกติ

- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
- ให้ถือว่าเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเสนอราคา ต่อหน่วยงานของรัฐ

ผู้เสนอราคา

๑. ร่วมกันในการเสนอราคาเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม
มีโทษจำคุก ๑ - ๓ ปี ปรับ ๕๐%
๒. ให้ ขอให้ รับว่าจะให้ (รวมผู้รับ)
มีโทษจำคุก ๑ - ๕ ปี ปรับ ๕๐%
๓. ช่มชู้ใจ โดยใช้กำลังประทุษร้าย/ขู่เข็ญ
มีโทษจำคุก ๕ - ๑๐ ปี ปรับ ๕๐%
๔. ใช้อุบายหลอกลวง
มีโทษจำคุก ๑ - ๕ ปี ปรับ ๕๐%
๕. โดยทุจริตเสนอราคาสูง/ต่ำไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้
มีโทษจำคุก ๑ - ๓ ปี ปรับ ๕๐%
๖. นิติบุคคลกระทำผิดให้ถือว่าผู้บริหารเป็นตัวการร่วม

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเสนอราคา ต่อหน่วยงานของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑. รัฐ ควบรัฐ แต่ไม่ยกเลิกการดำเนินการ

โทษจำคุก ๑ - ๑๐ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ออกแบบ กำหนดราคา เงื่อนไข ผลประโยชน์ตอบแทน

เพื่อช่วยกีดกันผู้เสนอราคา

โทษจำคุก ๕ - ๒๐ ปี / ตลอดชีวิต ปรับ ๑๐๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๓. กระทำผิดตาม พ.ร.บ.นี้ (ฐานใดฐานหนึ่ง) หรือกระทำการมิให้มีการแข่งขัน

ราคาอย่างเป็นธรรม

โทษจำคุก ๕ - ๒๐ ปี / ตลอดชีวิต ปรับ ๑๐๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเสนอราคา ต่อหน่วยงานของรัฐ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และ กก.หรือ อนุ กก. ซึ่งมีใช้ จนท.ของรัฐ

๑. กระทำผิดตาม พ.ร.บ.นี้ (ฐานใดฐานหนึ่ง)

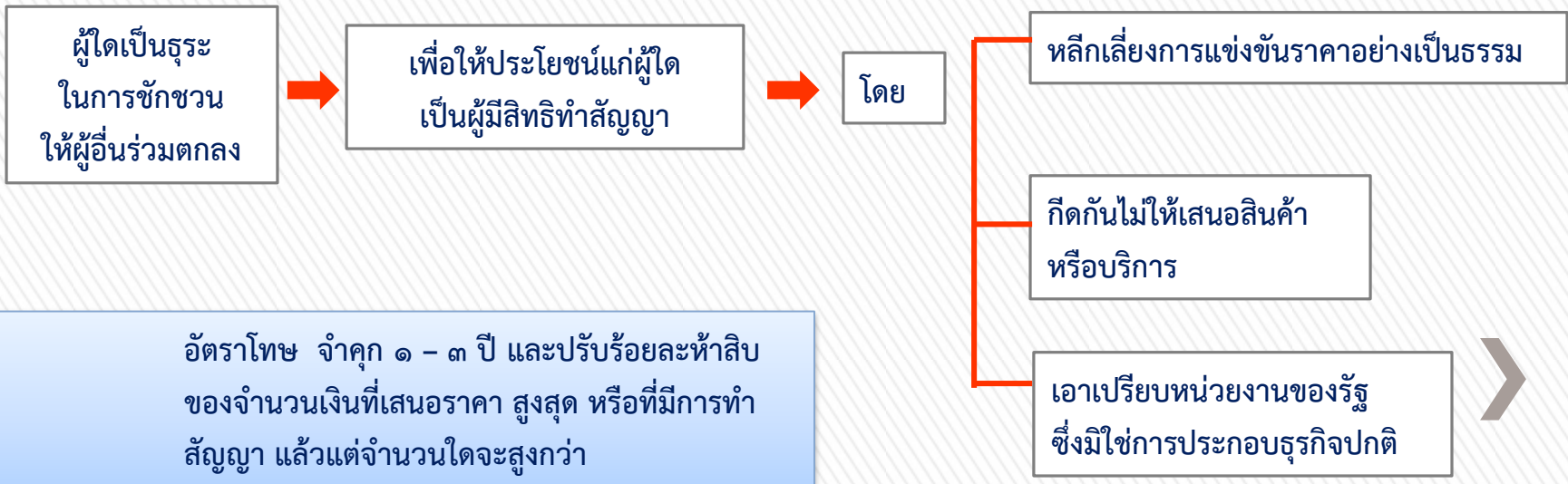
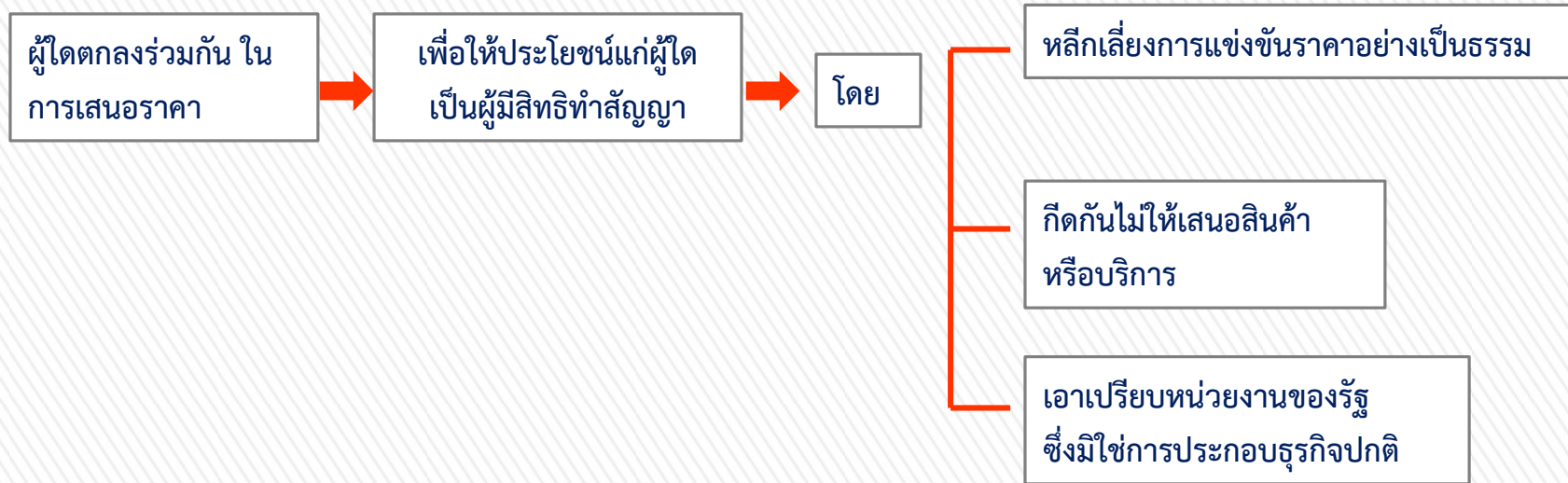
๒. กระทำการใดๆต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติ การพิจารณา หรือการดำเนินการใดๆ เพื่อจูงใจ หรือทำให้จำยอมต้อง ยอมรับการเสนอราคาที่มีการกระทำผิดตาม พ.ร.บ.นี้ ให้ถือว่าเป็น ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่....

โทษจำคุก ๗ - ๒๐ ปี / ตลอดชีวิต ปรับ ๑๔๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐ บาท

ความผิดของบุคคลทั่วไป (มาตรา ๔ - มาตรา ๙)

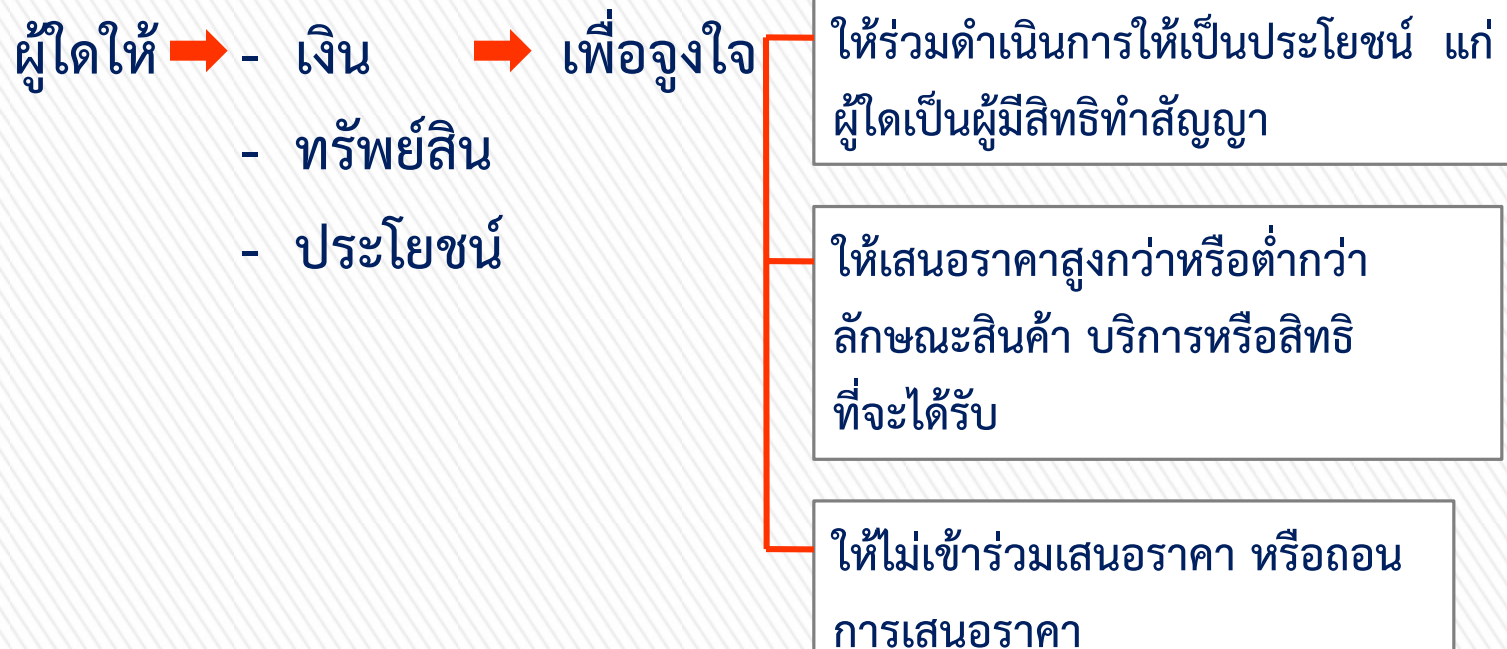

มาตรา ๕

อัตราโทษ

จำคุก ๑ - ๕ ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่เสนอ
ราคาสูงสุด หรือที่มีการทำสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ผู้ใดขอให้ → - เงิน → เพื่อจูงใจ
- ทรัพย์สิน
- ประโยชน์

ให้ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์
แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

ให้เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่า
ลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิ
ที่จะได้รับ

ให้ไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอน
การเสนอราคา

ผู้ใดรับว่าจะ ให้ → - เงิน → เพื่อจูงใจ
- ทรัพย์สิน
- ประโยชน์

ให้ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์
แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

ให้เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่า
ลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิ
ที่จะได้รับ

ให้ไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอน
การเสนอราคา

ผู้ใดเรียก → - เงิน → เพื่อจูงใจ
- ทรัพย์สิน
- ประโยชน์

ให้ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์ แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

ให้เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่าลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิที่จะได้รับ

ให้ไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา

ผู้ใดรับ → - เงิน → เพื่อจูงใจ
- ทรัพย์สิน
- ประโยชน์

ให้ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์ แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

ให้เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่าลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิที่จะได้รับ

ให้ไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา

ผู้โดยยอมจะรับ → - เงิน → เพื่อจูงใจ
- ทรัพย์สิน
- ประโยชน์

ให้ร่วมดำเนินการให้เป็น
ประโยชน์ แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิ
ทำสัญญา

ให้เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำ
กว่าลักษณะสินค้า บริการ
หรือสิทธิ ที่จะได้รับ

อัตรา
โทษ

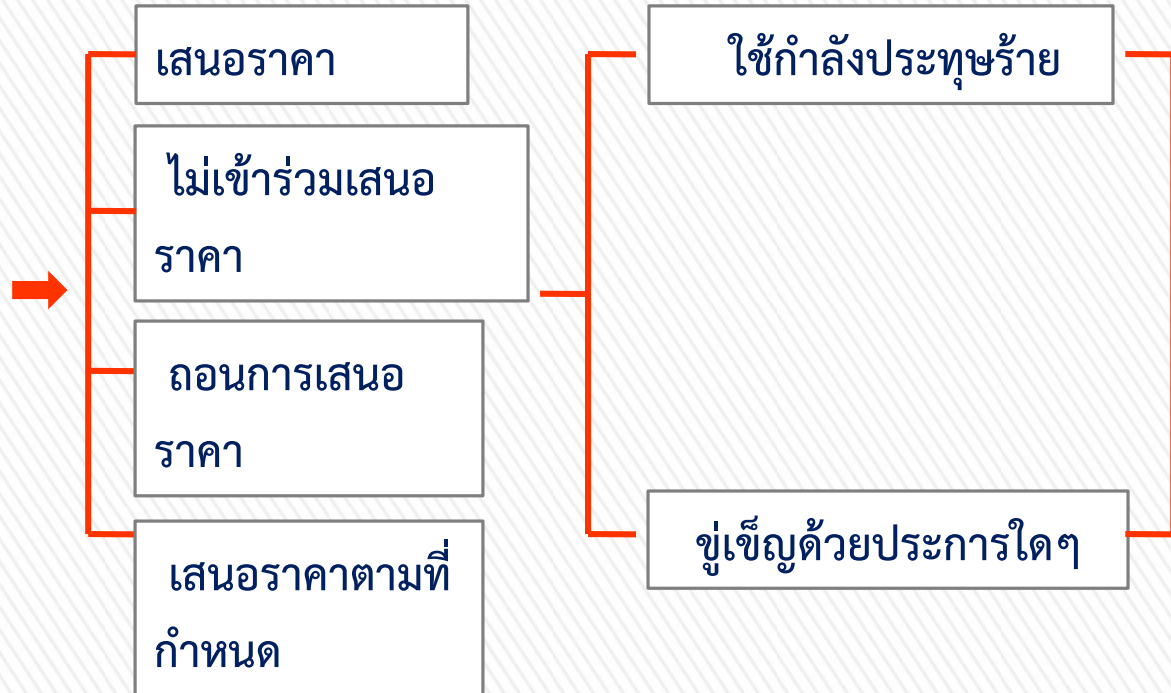
ให้ไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอน
การเสนอราคา

มาตรา ๖

ผู้ใดข่มขืนใจให้ผู้อื่น
จำยอมร่วมดำเนินการใดๆ

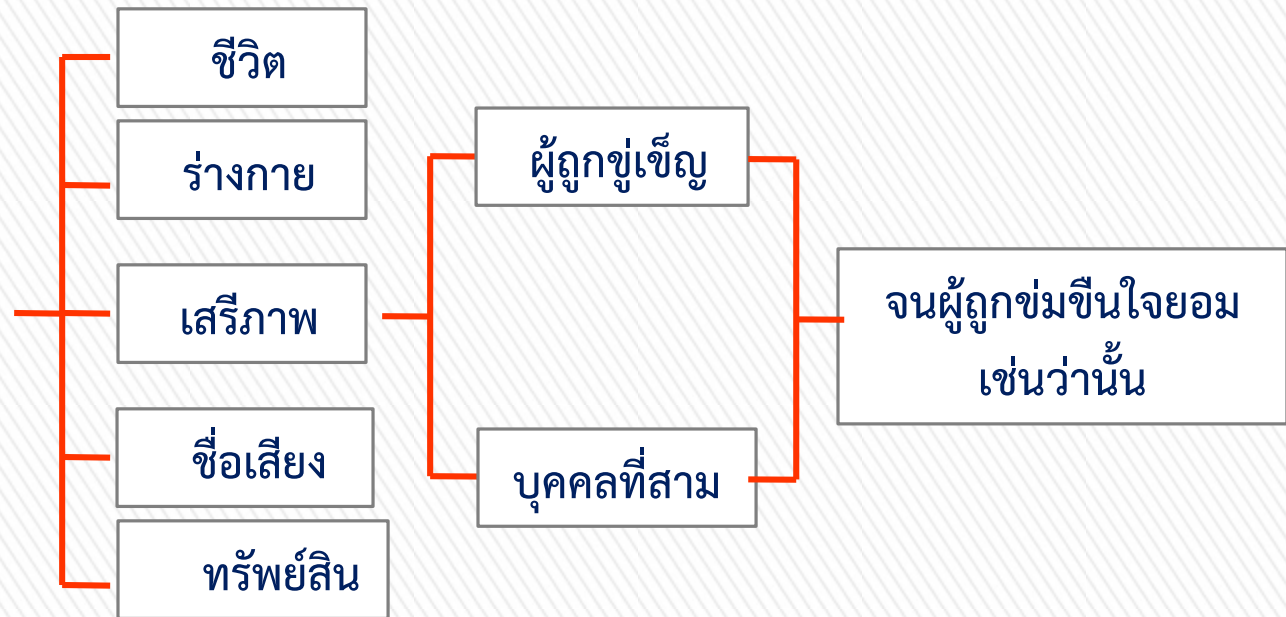
อัตราโทษ จำคุก ๕-๑๐ ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่
เสนอราคาสูงสุดหรือที่มีการทำสัญญา

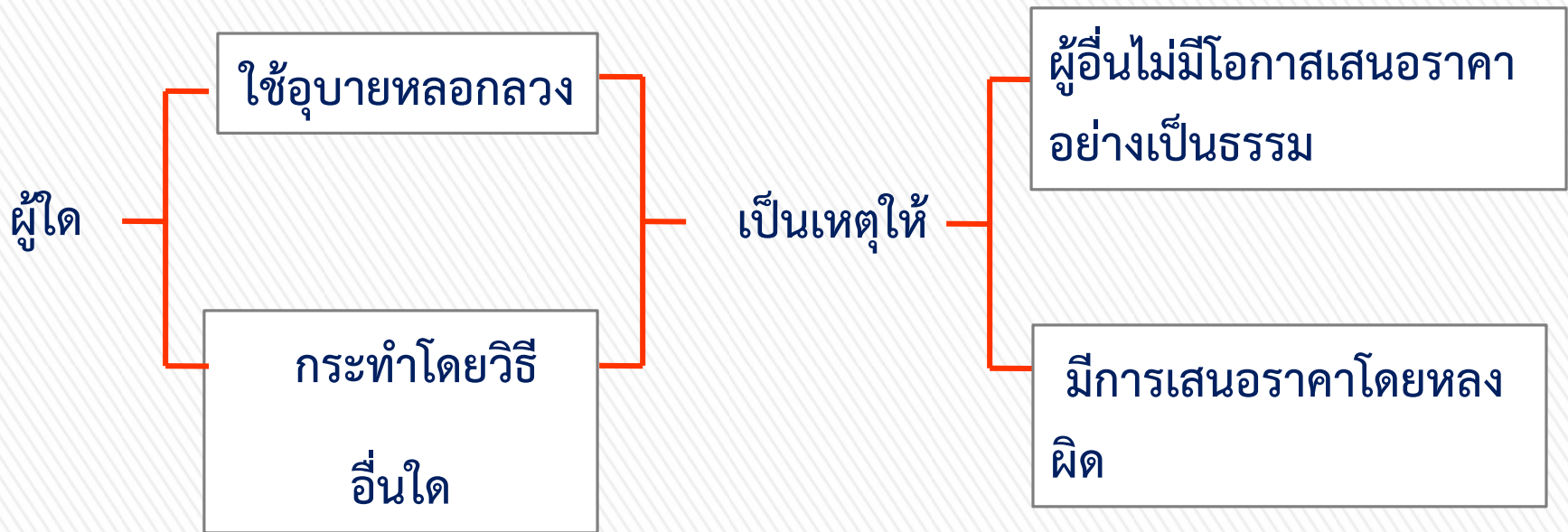
มาตรา ๖

ให้ถือว่าเกิด
อันตรายต่อ

มาตรา ๗

อัตราโทษ จำคุก ๑-๕ ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่เสนอราคาสูงสุดหรือที่มีการทำสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๘

ผู้ใดโดยทุจริต
ทำการเสนอราคา
ต่อหน่วยงานของรัฐ

รู้ว่าราคาที่เสนอนั้น
ต่ำมากเกินไปกว่าปกติ
จนเห็นได้ชัดว่า
ไม่เป็นไปตามลักษณะ
สินค้าหรือบริการ

เสนอผลประโยชน์
ตอบแทนให้แก่
หน่วยงานของรัฐ
สูง กว่าความเป็นจริง
ตามสิทธิที่จะได้รับ

มีวัตถุประสงค์กีดกันการแข่งขันราคา
เป็นเหตุให้ไม่สามารถ ปฏิบัติงานให้
ถูกต้องตามสัญญาได้

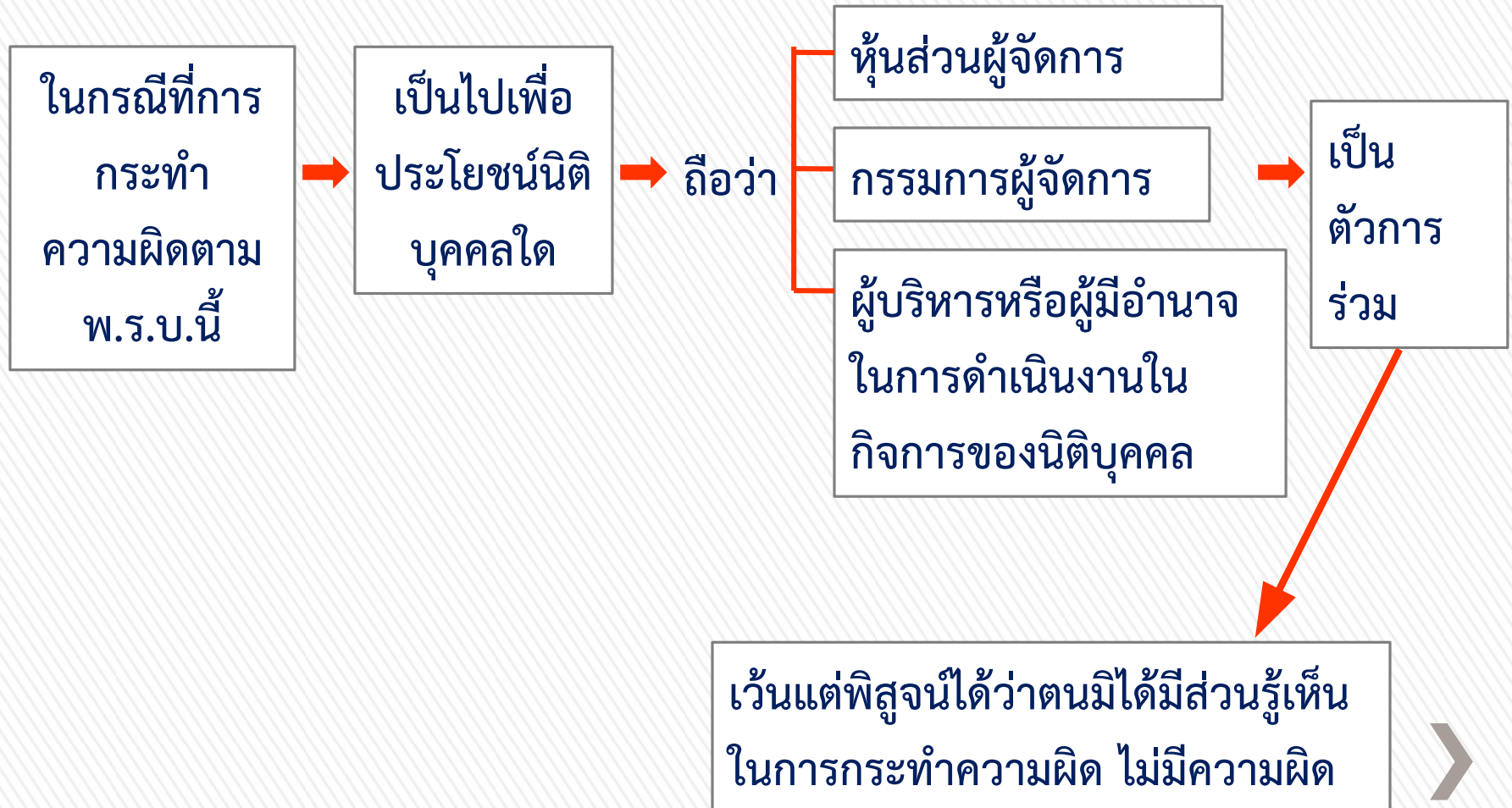
* (และหากเป็นเหตุให้หน่วยงาน
ของรัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
ผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ ค่าใช้จ่ายให้แก่
หน่วยงานของรัฐนั้นด้วย)

อัตราโทษ จำคุก ๑ ถึง ๓ ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่เสนอราคาสูงสุด
หรือที่มีการทำสัญญาแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

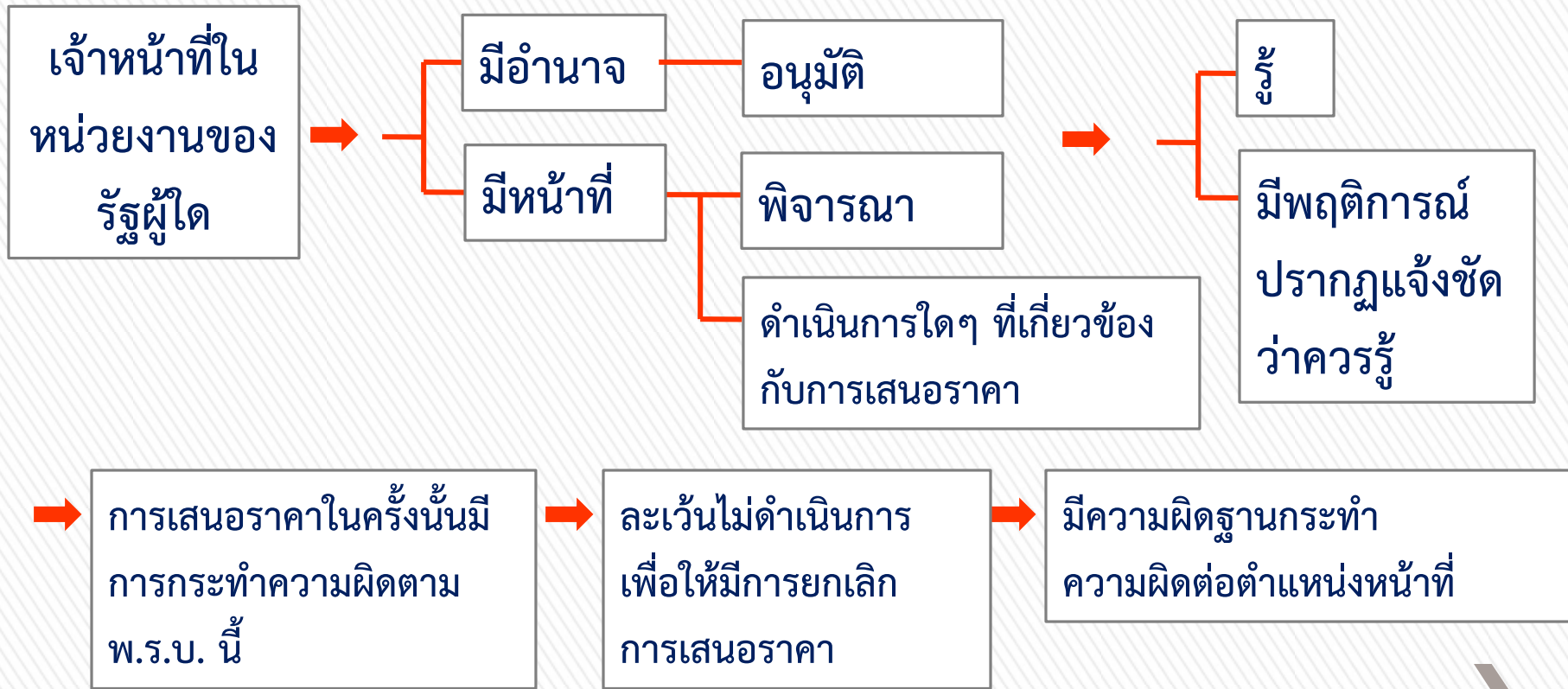

มาตรา ๙

ความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การเมือง (มาตรา ๑๐-๑๓)

อัตราโทษ จำคุก ๑ ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๑

- เจ้าหน้าที่ใน
หน่วยงานของรัฐ
- ผู้ที่ได้รับมอบหมาย
จากหน่วยงานของรัฐ

โดยทุจริตทำ
การ

ออกแบบ

กำหนดราคา

เงื่อนไข

ผลประโยชน์

ตอบแทน

อันเป็นมาตรฐาน
ในการเสนอราคา

โดยมุ่งหมายไม่ให้เกิดการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม

เพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาให้มีสิทธิทำสัญญาโดยไม่เป็นธรรม

เพื่อกีดกันผู้เสนอราคาไม่ให้มีโอกาสเข้าแข่งขันในการเสนอราคา
อย่างเป็นธรรม

อัตราโทษ จำคุกตั้งแต่ ๕ ถึง ๒๐ ปี หรือ ตลอดชีวิต และ
ปรับ ๑๐๐,๐๐๐ ถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๒

เจ้าหน้าที่ใน
หน่วยงานของรัฐ

กระทำความผิด
ตาม พ.ร.บ. นี้

กระทำการใด ๆ
มุ่งหมายมิให้มี
การแข่งขันราคา
อย่างเป็นธรรม

เอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำ
การเสนอราคารายใดให้
เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา
กับหน่วยงานของรัฐ

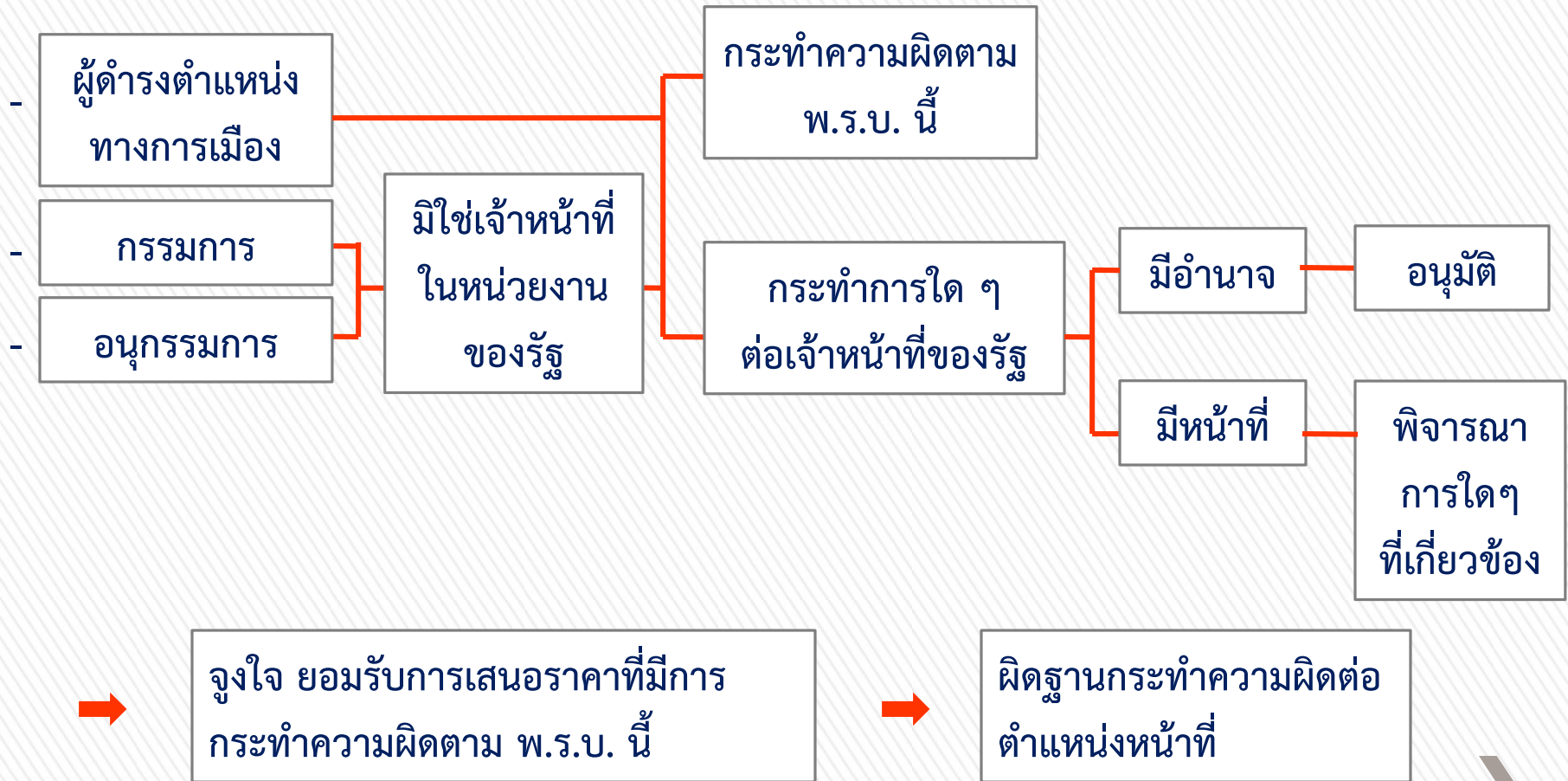
ความผิดฐาน
กระทำความผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่

อัตราโทษ จำคุกตั้งแต่ ๕ ถึง ๒๐ ปี หรือ ตลอดชีวิต และปรับ ๑๐๐,๐๐๐
ถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๓

อัตราโทษ จำคุกตั้งแต่ ๗ ถึง ๒๐ ปี หรือ ตลอดชีวิต และปรับ ๑๕๐,๐๐๐ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

กระบวนการกล่าวหาร้องเรียนเพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมายนี้

มีการกล่าวหาร้องเรียน

กล่าวหาบุคคลทั่วไป เช่น
ผู้รับเหมา ผู้เสนอราคา ฯลฯ

จนท.ในหน่วยงานของรัฐที่
เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้า
มายุ่งเกี่ยวกับการเสนอราคา

ว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ ตามมาตรา ๔ - ๑๓

ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เพื่อให้ดำเนินการให้ผู้ถูกล่าวหา

ถูกลงโทษทางอาญา

รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

ถูกถอดถอน

ถูกลงโทษทางวินัย

การยกเลิกการประกวดราคาโดยไม่ชอบฯ (งานนี้ สจ. ขอ – ไม่ให้สิทธิโต้แย้งตามมาตรา ๓๐)

- ออป. ประกาศประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่สวนป่าเขากระยาง โดย
  - ข้อ ๖.๕ กำหนดว่า ออป.ทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะพิจารณายกเลิกการประกวดราคาและลงโทษผู้เสนอราคาให้เป็นผู้ทิ้งงาน ไม่ว่าจะเป็นผู้เสนอราคาที่ได้รับการคัดเลือกหรือไม่ก็ตาม หากมีเหตุที่เชื่อได้ว่าการเสนอราคากระทำไปโดยไม่สุจริตหรือมีการสมยอมกันในการเสนอราคา
  - ข้อ ๖.๖ กำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังการเปิดซองฯ ว่า ผู้เสนอราคาที่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกตามที่ประกาศรายชื่อไว้เป็นผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้เสนอราคารายอื่น ณ วันประกาศสอบราคา หรือเป็นผู้เสนอราคาที่ทำกรทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ออป. มีอำนาจจะตัดรายชื่อผู้เสนอราคาที่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกออกจากประกาศรายชื่อ และ ออป. จะพิจารณาผู้เสนอราคารายนั้นเป็นผู้ทิ้งงาน ในกรณีนี้ หาก ออป. พิจารณาเห็นว่าการยกเลิกการเปิดซองใบเสนอราคาที่ได้ดำเนินการไปแล้วจะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการอย่างยิ่ง ออป. มีอำนาจยกเลิกการเปิดซองใบเสนอราคาได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๖๑/๒๕๕๒

- ยื่นซองเวลา ๙.๐๐-๑๐.๓๐ น. มีผู้ยื่นซอง ๕ ราย รวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย ผ่านคุณสมบัติทุกราย
- ผู้ฟ้องคดีเสนอราคาต่ำสุด ๖.๕ ล้านบาท (ราคากลาง ๖.๕๗๖ ล้านบาท) ต่อรองราคาเหลือ ๖.๔๗ ล้านบาท คณะกรรมการเปิดซองฯ เสนอว่าเห็นควรเลือกผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับจ้างก่อสร้าง
- นาย ส. จนท. รายงานว่า ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น. ตนไปสังเกตการณ์การยื่นซองฯ พบว่ามีการกระทำในลักษณะสมยอมในการเสนอราคาโดยมีกลุ่มบุคคล ๑๐ คน (ชาย ๘ หญิง ๓) ยื่นกีดกันไม่ให้มีการยื่นซองโดยพูดว่า “งานนี้ สจ.ขอ” และพูดว่าได้จ่ายค่าฮั้วรายละ ๓๐,๐๐๐ บาท แล้ว จึงเชื่อว่ามีพฤติกรรมในการฮั้วประมูล

- ออป. จึงยกเลิกการประกวดราคาโดยให้เหตุผลว่า ได้รับรายงานซึ่งเชื่อว่าการกระทำในลักษณะสมยอมเสนอราคาและมีพฤติการณ์ต่าง ๆ อันทำให้มิได้มีการแข่งขันกันเสนอประโยชน์สูงสุดให้แก่ ออป. ซึ่งเป็นการกระทำผิดตาม พรบ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐฯ
- ผู้ฟ้องคดีทราบประกาศเมื่อ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๖ จึงอุทธรณ์คำสั่งเมื่อ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๖ ว่าวันยื่นซองไม่ปรากฏพฤติการณ์ดังกล่าว ตนเสนอราคาต่ำสุดและต่ำกว่าราคากลางโดยมีการต่อรองราคากันแล้ว ขอให้ยกเลิกประกาศยกเลิกฯ และเรียกให้ตนทำสัญญาต่อไป
- ออป. ยืนยันว่าประกาศเป็นคำสั่งที่ชอบแล้ว
- ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า

- ประกาศยกเลิกการประกวดราคาเป็นคำสั่งทางปกครองตามกฎหมาย ๑๒
- ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อเอกสารประกวดราคาฯ เข้ายื่นซอง และเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดจนคณะกรรมการเปิดซองฯ เรียกมาเจรจาต่อรองและรายงาน ออป. ว่าควรเลือกผู้ฟ้องคดีให้เป็นผู้รับจ้างแล้ว
- จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิเข้าทำสัญญาฯ
- เมื่อ ออป. ยกเลิกการประกวดราคาฯ จึงถือว่าสิทธิของผู้ฟ้องคดีได้รับผลกระทบ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคู่กรณี
- การที่ ออป. จะยกเลิกการประกวดราคาอันเป็นการกระทบสิทธิผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้ผู้ฟ้องคดีทราบอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วิ. ปฏิบัติฯ

- การที่ ออป.ยกเลิกการประกวดราคาโดยอาศัยเพียงรายงานลับของนาย ส. โดยมิได้มีการสอบสวนพยานบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์ เช่น คณะกรรมการรับซองหรือคณะกรรมการเปิดซองฯ ฯลฯ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณา ทั้ง ๆ ที่ ออป. เองก็ไม่แน่ใจว่าข้อความตามรายงานลับจะเป็นจริงหรือไม่ จนไม่อาจนำความเข้าแจ้งความกล่าวโทษต่อ พสส. ได้ ดังคำให้การของ ออป. ที่ยื่นต่อศาล
- นอกจากนั้น ออป. ก็ได้รวบรวมข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการประกาศยกเลิกฯ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบและให้โอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนและนำพยานหลักฐานจากทั้งสองฝ่ายมาพิจารณาเปรียบเทียบกันว่า ฝ่ายใดน่าเชื่อถือกว่ากันจึงจะวินิจฉัยไปตามนั้น
- และการไม่แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวก็มีใช้กรณีที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะอันจะเข้าข่ายยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม
- การประกาศยกเลิกฯ จึงไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น คำสั่งประกาศยกเลิกการประกวดราคา จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

- การที่ ออป. อ้างในคำอุทธรณ์ว่า บริษัท พรหมพิรามฯ (๑ ในกิจการร่วมค้า) ได้มอบอำนาจให้ผู้แทนเข้ายื่นซองประกวดราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ ออป. และเสนอราคา ๔.๒๓๖ ล้านบาท และได้รับเลือกเป็นคู่สัญญา โครงการนี้ จึงเท่ากับผู้ฟ้องคดียอมรับผลของการยกเลิกการประกวดราคาฯ และสละสิทธิที่จะดำเนินการทางกฎหมายต่อไปนั้น เป็นข้อเท็จจริงใหม่ มิได้วางกล่าวกันมาโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น และไม่เป็นปัญหาความสงบเรียบร้อย หรือปัญหาเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ จึงไม่อาจรับไว้วินิจฉัยได้ และข้อเท็จจริงนี้ไม่อาจทำให้ประกาศของ ออป. ที่เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบฯ กลับมามีผลเปลี่ยนแปลงไป
- จึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งยกเลิกการประกวดราคาโดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีประกาศดังกล่าว

การส่งประกาศจัดซื้อจัดจ้าง (นายจิโรจน์ฯ/อบจ.นครศรีฯ)

- ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือขอให้ อบจ.ส่งประกาศจัดซื้อจัดจ้างให้ตนทาง ปณ.ทุกโครงการ โดยยินดีจ่ายค่าใช้จ่าย แต่ไม่เคยส่งให้เลย จึงร้องเรียน ผวจ.เพื่อขอให้สั่งการ อบจ. ให้ดำเนินการ แต่ก็ไม่มี การส่งให้
- ขณะดำเนินคดีได้ไปขอตรวจดูเอกสารการประกาศจัดซื้อ/จ้าง แต่ จนท. บ่ายเบี่ยง จึงร้อง คขร. จึงได้รับอนุญาตและทราบว่ามีการจัดจ้างไป ๒๒ โครงการ จึงเห็นว่า การไม่ส่งประกาศฯ ให้ เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ทำให้ตนเสียหายไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารฯ ไม่มีโอกาสเข้าแข่งขันราคา อย่างเป็นธรรม นอกจากนั้น ตนเคยไปดูประกาศที่สำนักงานฯ ทุกสัปดาห์ ปรากฏว่า ไม่มีการปิดประกาศ สอบถามแล้ว จนท.ก็แจ้งว่าไม่มีการ ประกาศจัดซื้อ/จ้างแต่อย่างใด
- ขอให้ส่งประกาศฯ ทาง ปณ.ให้ผู้ฟ้องคดีทุกโครงการจนกว่าจะบอกเลิก เป็นลายลักษณ์อักษร โดยยินดีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดส่ง

- ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ข้อ ๓๔ (๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่พัสดุ ๑) ประกาศเผยแพร่การสอบราคาและเอกสารไปยังผู้มีอาชีพขาย/รับจ้างทำงานนั้นโดยตรง หรือทาง ปณ. ลงทะเบียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กับ ๒) ให้ปิดประกาศเผยแพร่ไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการของ อปท. นั้น เห็นว่า ระเบียบฯ ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องจัดส่งประกาศสอบราคาให้แก่ผู้มีอาชีพรายหนึ่งรายใดโดยเฉพาะ กำหนดเพียงว่าให้จัดส่งฯ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กรณีจึงเป็นการให้ดุลพินิจแก่ อปท. ในการจัดส่งประกาศเผยแพร่การสอบ
- ดังนั้น การที่ อบจ. ไม่จัดส่งประกาศให้ผู้ฟ้องคดี จึงหาได้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติอันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) ไม่

- ที่อ้างว่า หนังสือ ที่ มท ๐๓๑๘/ว๒๒๕๒ ลว ๒๖ สค ๔๕ ที่กำหนดว่า การซื้อ /จ้างโดยวิธีสอบราคาทุกครั้ง หากมีผู้ประกอบการแสดงความจำนงต่อ อบต.เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อขอรับประกาศสอบราคาฯ อบต.ควรจัดส่งไปยังผู้ร้องขอทุกรายเพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างกว้างขวาง เป็นกรณีเดียวกับ อบจ. สามารถนำมาเทียบเคียงกันได้

เห็นว่า หนังสือ มท. ไม่มีสถานะเป็นกฎหมาย เป็นเพียงคำแนะนำภายในเพื่อให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานในสังกัดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเท่านั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่/หน่วยงานสามารถใช้ดุลพินิจในการจัดส่งประกาศสอบราคาและเอกสารฯได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นไม่รับคำฟ้องจึงชอบแล้ว

การส่งประกาศฯ (ทจก. สุพรรณยา/อบต. แสงบาดาล และ อบต.หนองแวง)

- เมื่อ อบต. ได้ดำเนินการประกาศสอบราคาครบถ้วนตามที่ระเบียบข้อ ๒๗ (๑) กำหนดแล้ว การที่ไม่ได้ส่งประกาศสอบราคาให้ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ถือเป็นการปฏิบัติที่ผิดระเบียบ เพราะไม่มีกฎหมายระเบียบใดที่กำหนดให้ต้องแจ้งให้ผู้ใดโดยตรงเป็นการเฉพาะ และถือเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่ต้องติดตามข้อมูลการประกาศประกวดราคาของหน่วยงานราชการด้วยตนเอง เพราะมีผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก หน่วยงานราชการไม่สามารถจัดส่งให้แก่ผู้ประกอบการได้เป็นการเฉพาะราย
- ประกอบกับไม่ปรากฏว่า ได้มีการดำเนินการโดยไม่ชอบนอกจากข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดี และโครงการได้ดำเนินการเสร็จก็มิได้มีการร้องเรียนจากประชาชนในท้องถิ่นแต่อย่างใด
- ดังนั้น การออกประกาศสอบราคาข้างจึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๕๒/๒๕๔๙

การประกาศสอบราคาไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(พ.บ. พ.บ. ที่มี ที่ ๑ กับพวกรวม ๗ คน / อบต. หินเหล็กไฟ)

- อบต. ออกประกาศสอบราคาโครงการก่อสร้างประปา กำหนด
  - ออกประกาศสอบราคาเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๔
  - ชื่อแบบ/เอกสารฯ ณ ที่ทำการ อบต. ตั้งแต่ ๒๘ มิถุนายน - ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๔
  - ยื่นซองวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๔
  - เปิดซองวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔
- ผู้ฟ้องคดีไปขอชื่อแบบฯ เมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ แต่ปิดทำการ จึงเห็นว่า ระยะเวลาขายแบบตรงกับวันหยุด ๖ วัน เหลือเวลาขายแบบเพียง ๕ วัน ซึ่งไม่ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดให้มีช่วงเวลาการขายแบบไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน แต่ผู้รับเหมาบางรายที่รู้จักกับปลัด อบต. สามารถโทรศัพท์ชื่อแบบฯ ได้ในวันหยุดราชการ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๘/๒๕๔๙

การขายแบบฯ ต้องไม่น้อยกว่า ๑๐ วันทำการ

มิถุนายน

กรกฎาคม

28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		ส	อ	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส	อ	จ	อ	พ	พฤ
1	2			3	4	5								

ประกาศสอบราคาฯ

๑. ติดต่อขอซื้อแบบฯ ระหว่างวันที่ ๒๘ มิถุนายน - ๘ กรกฎาคม

ในวันและเวลาราชการ (วันที่ ๕-๖ เป็นวันมาฆบูชา-วันเข้าพรรษา)

๒. ยื่นซองฯ ๙ กรกฎาคม

๓. เปิดซองฯ ๑๐ กรกฎาคม

- การกระทำของ อบต.มีลักษณะเป็นการสมยอมและปกปิดเพื่อช่วยเหลือผู้รับเหมาบางรายที่เป็นพวกพ้อง ทำให้ผู้ฟ้องคดีซื้อแบบตามเวลาที่กำหนด และรัฐสูญเสียรายได้ค่าซื้อแบบฯ
- อบต. อ้างว่า ได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบแล้ว เพราะได้ประกาศขยายเวลาการขายแบบฯ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม – ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๔ โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ รวมทั้งมีคำสั่งให้ หน.ส่วนการคลังมาปฏิบัติงานในวันหยุดราชการเพื่อขายแบบฯ ซึ่งผู้รับเหมาหลายรายสามารถซื้อแบบฯ ได้ในวันหยุดราชการดังกล่าว
- ผวจ.ส่งเอกสารสำนวนการสอบสวนการทุจริตโครงการดังกล่าวตามคำสั่งศาล และผู้แทน อบต. และปลัด อบต. ชี้แจงว่า จนท.ผู้พิมพ์ประกาศให้การว่าประกาศขยายเวลาฯ จัดทำขึ้นภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาในการขายแบบแล้ว ประธาน อบต. ให้ถ้อยคำว่ามีได้เป็นผู้ลงนามอนุมัติให้ผู้เสนอราคาต่ำสุดเป็นผู้ชนะการสอบราคา และไม่ได้ลงชื่อในฐานะผู้ว่าจ้างตามสัญญาจ้าง

- ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของ อบต. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลเพิกถอนประกาศสอบราคาโครงการไฟฟ้า และให้มีการสอบราคาใหม่
- ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยแล้วเห็นว่า ระเบียบ
  - ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การซื้อ/จ้างโดยวิธีสอบราคา ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ก่อนวันเปิดซองสอบราคาไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ให้เจ้าหน้าที่พัสดุส่งประกาศเผยแพร่การสอบราคาและเอกสารสอบราคาไปยังผู้มีอาชีพขายหรือรับจ้างทำงานนั้นโดยตรง หรือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กับให้ปิดประกาศเผยแพร่การสอบราคาไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการ อบต. และที่ว่าการอำเภอนั้น
  - วรรคสอง กำหนดว่า การให้/ขายเอกสารสอบราคาซึ่งรวมทั้งคุณลักษณะเฉพาะหรือรายละเอียด ให้ถือปฏิบัติตามการให้/ขายเอกสารของวิธีการประกวดราคาโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้เริ่มดำเนินการให้/ขาย ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศสอบราคาจนถึงก่อนวันเปิดซองสอบราคา

- ข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การให้/ขายเอกสารประกวดราคาซึ่งรวมทั้งคุณลักษณะเฉพาะ หรือรายละเอียดให้กระทำ ณ ที่ทำการ อบต. หรือสถานที่ที่สามารถติดต่อได้โดยสะดวกและไม่เป็นเขตหวงห้ามกับจะต้องจัดเตรียมไว้ให้มากพอสำหรับความต้องการของผู้มาขอรับ/ซื้อ ที่มีอาชีพขาย/รับจ้างทำงานนั้นอย่างน้อยรายละเอียด ๑ ชุด โดยไม่มีเงื่อนไขอื่นในการให้/ขาย ทั้งนี้ ให้เริ่มให้/ขายก่อนวันรับซองไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน และให้มีช่วงเวลาในการให้/ขายไม่น้อยกว่า ๑๐ วันด้วย
- ข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ก่อนวันเปิดซองประกวดราคา หากมีความจำเป็นที่จะต้องชี้แจงหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์แก่ อบต. หรือมีความจำเป็นต้องแก้ไขคุณลักษณะเฉพาะหรือรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญซึ่งมิได้กำหนดไว้ในเอกสารประกวดราคามาแต่ต้น ให้จัดทำเป็นประกาศและเอกสารประกวดราคาเพิ่มเติม และดำเนินการตามข้อ ๓๑ โดยอนุโลม กับแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับ/ซื้อเอกสารประกวดราคาไปแล้วทุกรายด้วย

- ประกาศสอบราคามีลักษณะเป็น “คำสั่งทั่วไปของฝ่ายปกครอง” ที่มีได้กำหนดตัวผู้รับคำสั่งไว้โดยเฉพาะ เพียงแต่กำหนดคุณสมบัติกว้าง ๆ ไว้เพื่อให้ผู้ที่มีคุณสมบัติตามคำสั่งที่ประสงค์จะเสนอตัวเข้าเป็นคู่กรณีกับหน่วยงานของรัฐทราบ และมีสิทธิที่จะเสนอราคาตามเงื่อนไขและเวลาที่กำหนด เมื่อฟ้องว่าประกาศดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และผู้ฟ้องคดีมิใช่คู่กรณีตามคำสั่งทางปกครองจึงสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองโดยไม่ต้องอุทธรณ์คำสั่งก่อน
- เมื่อ อบต. ประกาศขายแบบฯ โดยเป็นหยุด ๖ วัน และมีเวลาขายเพียง ๕ วัน เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ประกาศสอบราคาฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดวันขายแบบจึงมีกำหนดระยะเวลาที่ไม่เป็นไปตามข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง ประกอบกับข้อ ๒๗ วรรคสอง และมีผลกระทบต่อเนื่องไปทำให้กำหนดวันยื่นซองและกำหนดเปิดซองสอบราคาที่กำหนดไว้ในวันที่ ๙ และ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ไม่ชอบด้วยระเบียบไปด้วย

- ที่อ้างว่า ได้ออกประกาศขยายเวลาโดยขายน้่วันหยุดราชการ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๓๒ และเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ มีปัญหาว่าได้มีการออกประกาศดังกล่าวจริงหรือไม่ เพราะผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่เคยพบเห็น และเข้าใจว่าเป็นการทำประกาศเพื่อป้องกันความผิด ประธาน อบต. ชี้แจงว่า เป็นผู้ลงนามในประกาศดังกล่าว แต่ไม่ทราบว่ามีการปิดประกาศหรือไม่ ปลัด อบต. ชี้แจงว่า มีการออกประกาศทั้ง ๒ ฉบับ โดยยืนยันว่าได้มีการปิดประกาศประกาศฉบับแรกแล้ว แต่ไม่ได้กล่าวถึงประกาศขยายเวลาว่ามีการปิดประกาศหรือไม่ จนท.ให้ถ้อยคำในการสอบสวนว่า จนท.ผู้พิมพ์ประกาศขยายเวลาให้การว่าประกาศขยายเวลาจัดทำขึ้นภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาขายแบบฯ โดยปลัดเป็นผู้ร่างประกาศฯ
- กรณีจึงไม่อาจรับฟังเป็นยุติว่า ได้มีการออกประกาศขยายเวลาจริงหรือไม่ แต่ไม่ว่าจะมีการประกาศจริงหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่มีพยานคนใดยืนยันว่า ได้มีการปิดประกาศโดยเปิดเผยและส่งประกาศแก่ผู้มีอาชีพตามข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง โดยชอบแล้ว

- ดังนั้น การขยายเวลาขายแบบฯ ไม่ว่าจะมีการประกาศจริงหรือไม่ จึงยังไม่เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการเพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลทั่วไปได้ทราบถึงการมีประกาศขยายเวลา ซึ่งถือเป็นสาระสำคัญในการสอบราคาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ เป็นเหตุให้ประกาศสอบราคาที่วินิจฉัยแล้วว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายยังคงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่เช่นเดิม ดังนั้น อุทธรณ์ของ อบต. ที่ว่า ได้ดำเนินการตามระเบียบแล้ว จึงไม่อาจรับฟังได้
- และแม้ได้มีการออกประกาศขยายเวลาจริง การที่มีได้ปิดประกาศโดยเปิดเผยและส่งประกาศตามระเบียบ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการออกประกาศสอบราคาแล้ว หากได้มีผลกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายของประกาศสอบราคา เพียงแต่เป็นเหตุให้ประกาศขยายเวลาไม่มีผลเป็นการขยายเวลาขายแบบในวันหยุดราชการ กรณีจึงไม่ต้องเพิกถอนประกาศขยายเวลา
- พิพากษาให้เพิกถอนประกาศสอบราคาของ อบต.

ประกาศประกวดราคาล็อคสเปค (ทจก.แม่ฮ่องสอนคอนกรีต/ทม. แม่ฮ่องสอน)

- ทม.ประกาศประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างระบุดักปูพื้นแบบ Cobble Stone หรือมาตรฐานเทียบเท่า ซึ่งเป็นชื่อสินค้าของ บ.ซีแพ็ค ไม้ไซ มอก. ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถเข้าแข่งขันได้ เพราะสินค้าดังกล่าวใน จ. เชียงใหม่ มีราคาสูง และทำให้สินค้า มอก. ที่ผลิตใน จ.แม่ฮ่องสอน ไม่มีโอกาสจำหน่าย ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงและขอให้แก้ไขแล้ว แต่ ทม. เพิกเฉยและยังได้สอบราคาต่อไป
- ขอให้เพิกถอนประกาศประกวดราคาฯ และให้ระงับการสอบราคาชั่วคราว
- ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ประกาศฯแม้จะใช้กับบุคคลทั่วไปที่สมัครใจจะเข้าเสนอราคา เฉพาะการจ้างเหมาเฉพาะรายไม้ไซเป็นการทั่วไป ประกาศจึงมีสถานะเป็นเพียงการชี้ชวน โดยมีการกำหนดคุณลักษณะของสิ่งของ และกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเสนอราคาเท่านั้น

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๐๖/๒๕๔๘

- ประกาศฯแม้จะกำหนดเกณฑ์ของวัสดุ แต่ก็เป็นว้สดุที่ผู้เข้าแข่งชันทุกรายสามารถที่จะหาได้ในสถานะเท่าเทียมกันในขณะที่เสนอราคาหาได้มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดีโดยเฉพาะแต่อย่างใด
- ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งฯ และที่อุทธรณ์ว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเพราะไม่สามารถหาวัสดุที่กำหนดไว้ได้ เห็นว่า การกำหนดวัสดุฯจะมีผลกระทบต่อผู้ชนะการประกวดราคาและได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นผู้รับจ้างเท่านั้น หาใช่เป็นผลโดยตรงจากประกาศดังกล่าว
- ผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงผู้ซื้อแบบแปลนยังไม่ได้เป็นผู้ชนะการประกวดราคา จึงไม่ใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จึงไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

ประกาศประกวดราคาลือคสเปค (บ.เอเทค/อบจ.พะเยา)

- อบจ.ประกาศประมูลซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โครงการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์มอปกรณ์ ๔๐๐ ชุด โดยกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของคอมฯ ว่า
  - ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพผ่านการทดสอบการทำงานเข้ากันได้ระหว่าง hardware & software ในระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows & Linux Soft Ware จากสถาบัน NSTL และ NECTEC
  - ต้องมีศูนย์บริการสาขาที่ได้รับ ISO เปิดบริการไม่น้อยกว่า ๕ ปี ตั้งอยู่ในจังหวัดภาคเหนือ
- เป็นการกำหนดโดยเฉพาะเจาะจงหรือใกล้เคียงกับผลิตภัณฑ์ของ SVOA เพียงยี่ห้อเดียว หรือผู้ขายเพียงรายเดียว กีดกันไม่ให้ผู้ฟองคตีที่จำหน่ายยี่ห้อ ATEC ที่ไม่มีคุณลักษณะและไม่มีศูนย์บริการลักษณะดังกล่าวเข้าร่วมแข่งขันราคา จึงไม่ชอบด้วยระเบียบ/มติ ครม. ที่ห้ามกำหนดลักษณะเฉพาะ (Specification) ของสิ่งของให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง

คำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ ๑๖๑๗/๒๕๔๙

- ขอให้เพิกถอนประกาศประกวดราคาฯ ให้ระงับการประกวดราคา และให้ออกประกาศใหม่ที่เปิดกว้างเพื่อให้มีการแข่งขันการเสนอราคาที่เป็นธรรม
- ศาลปกครองกลางเห็นว่า ระเบียบฯ กำหนดว่า ข้อ ๑๑ ให้ อปท.ใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศไทย และหรือกิจการของคนไทยตามหลักเกณฑ์ดังนี้ (๕) ..มีผู้ได้รับอนุญาตแสดงเครื่องหมาย ประเภท ชนิด หรือขนาดเดียวกัน และเป็นพัสดุที่ผลิตจากโรงงานที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพตั้งแต่ ๓ รายขึ้นไป ให้ระบุความต้องการเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทำในประเทศไทยซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพเท่านั้น (๙) การดำเนินการตาม (๕) ให้ถือตามที่ปรากฏในบัญชีคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่ ออก. จัดทำขึ้นถึงเดือนก่อนหน้าที่จะประกาศซื้อหรือจ้าง ข้อ ๒๓ อปท. ประสงค์จะคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นในการซื้อหรือจ้างให้กระทำได้ในกรณีที่ต้องจำกัดเฉพาะผู้ที่มีความสามารถ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกประกาศให้ผู้สนใจทราบโดยเปิดเผย

วรรคสอง ในการคัดเลือกให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานเสนอขอ
อนุมัติหัวหน้าฝ่ายบริหาร อปท. ผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ พร้อมเอกสาร
คัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้น โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ ..(๓) คุณสมบัติ
ของผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกซึ่งเป็นเกณฑ์ความต้องการขั้นต่ำ เช่น
ประสบการณ์และผลงานที่ผ่านมา สมรรถภาพเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ
และโรงงาน ฐานะทางการเงิน เป็นต้น

- เห็นได้ว่า ระเบียบเปิดโอกาสให้ อปท. สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดคุณ
ลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ประสงค์จะซื้อให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ในการ
ใช้งานแต่ละครั้งได้ เพียงแต่ต้องเป็นพัสดุที่ผลิตในประเทศไทยที่ได้รับ
เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และผลิตจากโรงงานที่ได้รับการรับรอง
ระบบคุณภาพตั้งแต่ ๓ รายขึ้นไป และ อปท. ยังสามารถคัดเลือกผู้มี
คุณสมบัติเบื้องต้นในการซื้อหรือจ้างโดยการกำหนดเกณฑ์ความต้องการขั้น
ต่ำ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ฯ ของผู้เสนอราคาได้อีกด้วย

- ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า อปท. กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของคอมฯ ว่าต้องได้รับการรับรองคุณภาพผ่านการทดสอบการทำงานฯ อันเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่เจาะจงให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อ SVOA เพียงยี่ห้อเดียวนั้น ข้อเท็จจริงตามคำให้การของ อบจ. ฟังได้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะดังกล่าวมีหลายยี่ห้อ เช่น Belta DTK Laser และ SVOA ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้ง จึงเห็นได้ว่า เป็นกรณีมีผู้ได้รับการรับรองเกิน ๓ รายขึ้นไป ไม่ได้เป็นการระบุเจาะจงเฉพาะผลิตภัณฑ์ดังที่อ้าง
- ส่วนประเด็นเรื่องศูนย์บริการนั้น เห็นว่า การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าเสนอราคาดังกล่าวเป็นการกำหนดเกณฑ์ความต้องการขั้นต่ำเกี่ยวกับสมรรถภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ และโรงงานในการบริการหลังการขายที่สะดวกและรวดเร็ว อันถือเป็นเหตุผลและความจำเป็นซึ่งเป็นประโยชน์แก่ทางราชการต่อไปในอนาคต ซึ่ง อบจ. สามารถกำหนดได้ตามระเบียบฯ

- อีกทั้งผู้เสนอราคาที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและได้รับการพิจารณามี ๒ ราย และผู้ฟ้องคดีก็รับว่ามีตัวแทนจำหน่ายของผู้ฟ้องคดีที่มีลักษณะดังกล่าว อยู่ที่จังหวัดพิษณุโลกเช่นกัน
- ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำของผู้มีสิทธิเสนอราคาจึงหาได้เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด
- จึงฟังได้ว่า การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของคอมฯ และการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคาครั้งนี้ มิได้มีลักษณะเจาะจงหรือระบุให้ใกล้เคียงผลิตภัณฑ์ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งหรือผู้ขายเพียงรายเดียวอันไม่ชอบด้วยกฎหมายดังที่อ้าง จึงไม่มีเหตุเพิกถอนประกาศฯ หรือมีคำสั่งให้ อบจ. ยุติการจัดซื้อ
- พิพากษายกฟ้อง

THE END

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
Office of the National Anti - Corruption Commission

